

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI  
SECȚIA A TREIA

**HOTĂRÂREA**  
**din 25 februarie 2014**  
**În Cauza Văduva împotriva României**  
(Cererea nr. 27781/06)  
Strasbourg  
definitivă la 25 mai 2014

Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Văduva împotriva României,  
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, președinte, Alvina Gyulumyan, Dragoljub Popović, Kristina Pardalos, Johannes Silvis, Valeriu Grițco, Iulia Antoanella Motoc, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,  
după ce a deliberat în camera de consiliu, la 4 februarie 2014,  
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 27781/06 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant român, domnul Ion Irinel Văduva („reclamantul”), a sesizat Curtea la 29 iunie 2006, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).
2. Reclamantul a fost reprezentat de doamna M. Jicol, avocat în București. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna I. Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.
3. Reclamantul susține, în special, că procesul penal împotriva sa nu a fost echitabil în măsura în care reclamantul a fost condamnat fără ca el sau martorii să fi fost audiați și nu a putut să conteste probele principale prezentate de procuror (în special înregistrările interceptărilor telefonice și declarațiile făcute de investigatorii sub acoperire și de colaboratorul acestora).
4. La 6 octombrie 2011, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

**I. Circumstanțele cauzei**

5. Reclamantul s-a născut în 1973 și locuiește în București.
6. La data de 8 aprilie 2002, Ministerul de Interne a informat Secția de combatere a criminalității organizate, actelor de terorism și antidrog din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea

Supremă de Justiție („parchetul”) că reclamantul, T.T., S.M. și S.I. erau bănuți de vânzare de ecstasy adus în țară din Israel.

7. La aceeași dată, procurorul a autorizat interceptarea telefoanelor persoanelor implicate și a desemnat investigatorii sub acoperire pentru operațiune. Telefonul reclamantului nu a fost interceptat.

8. Un informator al poliției a înlesnit contactul între T.T. și L.G., pe de o parte, și investigatorii sub acoperire care se dădeau drept cumpărători potențiali, pe de altă parte. La 10 aprilie 2002, poliția și procurorul i-au surprins pe T.T. și L.G. încercând să vândă 5 000 de tablete de ecstasy investigatorilor sub acoperire. Arestați și audiați în aceeași zi, în lipsa unui avocat – potrivit propriilor afirmații, respectivii au mărturisit că au fost implicați în trafic de droguri. În plus, T.T. a făcut declarații incriminatoare la adresa reclamantului.

9. Tot în data de 10 aprilie 2002, poliția a intrat în forță în apartamentul reclamantului, în lipsa acestuia, și a căutat droguri. Atunci când reclamantul și soția sa s-au întors acasă, polițiștii, care nu s-au legitimat, au recunoscut că nu aveau mandat de percheziție. Aceștia l-au percheziționat apoi pe reclamant și mașina acestuia, fără să găsească substanțe ilegale.

10. În seara aceleiași zile de 10 aprilie 2002, la terminarea percheziției, reclamantul a fost reținut cu acuzația de trafic de droguri de mare risc, infracțiune prevăzută de Legea nr. 143 din 26 iulie 2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri.

11. La 11 aprilie 2002, parchetul a dispus arestarea preventivă a reclamantului pe o durată de 5 zile.

12. La data de 15 aprilie 2002, informatorul poliției a dat declarații, detaliate de procuror într-un proces-verbal. Informatorul a declarat că, în martie 2002, reclamantul se oferise să-i vândă 12 000 de tablete de ecstasy, aduse în țară din Israel. Drogurile ar fi trebuit ținute la domiciliul reclamantului după ce acesta primea tabletele de la L.G. Conform declarațiilor, cei trei acuzați deja vânduseră 5 000 din cele 12 000 de tablete.

13. În baza procesului-verbal respectiv, procurorul a dispus, la 15 aprilie 2002, începerea urmăririi penale împotriva reclamantului și a dispus arestarea preventivă a acestuia pe o durată de 25 de zile. Acesta a fost eliberat la 5 iulie 2003, în cursul procesului la Tribunalul București.

14. La 15 mai 2002, reclamantul, T.T. și L.G. au fost trimiși în judecată sub acuzația de trafic de droguri. În rechizitoriu s-au reținut mărturisirile inițiale făcute de T.T. și L.G., procesele-verbale întocmite de investigatorii sub acoperire și informator, declarațiile martorilor și transcrierile convorbirilor telefonice dintre inculpați, dintre care una ar fi avut loc la 10 aprilie 2002 între reclamant și T.T. Ambii au negat că respectiva convorbire ar fi fost despre droguri.

15. Procesul a fost judecat de Tribunalul București. T.T. și L.G. au retractat mărturisirile și au solicitat instanței să nu le ia în considerare deoarece fuseseră făcute în lipsa unui avocat în momentul respectiv. Reclamantul a negat orice participare în traficul de droguri.

16. Un martor, D.C., care a stat temporar în aceeași celulă cu pârâții, a declarat că L.G. fusese de acord să-și asume întreaga vină. Inculpatul a contestat veridicitatea afirmațiilor respective.

17. La 9 martie 2004, apărarea a solicitat certificarea printr-o expertiză a casetelor audio cu convorbirile telefonice. În vederea expertizei, Institutul Național de Expertize Criminalistice din București a solicitat ca aparatul folosit pentru efectuarea înregistrării să fie pus la dispoziția instanței pentru examinare. Ministerul Administrației și Internelor, cel care efectuase înregistrarea, a informat instanța că era imposibilă scoaterea aparatului din sediu și că numai experții cu autorizațiile de acces necesare aveau voie în apropierea aparatului. Întrucât experții I.N.E.C. nu aveau asemenea autorizații, nu era posibilă efectuarea expertizei. Reclamantul nu a insistat asupra prezentării acestei probe.

Parchetul a mai informat instanța că modul în care s-a efectuat interceptarea autorizată a telefonului constituie informație clasificată.

18. Apărarea a solicitat audierea de către instanță a investigatorilor sub acoperire și a informatorului. Parchetul a refuzat și a informat instanța că, în temeiul Legii nr. 143/2000, identitatea acestora nu putea fi dezvăluită și că, în orice caz, legea recunoaște ca probe procesele-verbale întocmite de aceștia.

19. Tribunalul s-a pronunțat la 14 iulie 2004, în baza probelor aflate la dosar și a declarațiilor date de inculpați și de martori în fața sa în cadrul procesului. Instanța l-a achitat pe reclamant, motivând că nu existau probe solide în dosar care să justifice acuzațiile aduse. Instanța a reținut,

în special, că înregistrarea convorbirii prezentată ca probă nu se referea explicit la droguri și că explicațiile oferite de reclamant și T.T. cu privire la conținutul lor erau plauzibile; de asemenea, s-a reținut că singura probă incriminatoare o constituia mărturisirea inițială a lui T.T. făcută la poliție, pe care acesta a retractat-o ulterior și care, în orice caz, nu se corobora cu celelalte probe în ceea ce privește situația reclamantului.

**20.** Tribunalul a respins susținerile lui T.T. și L.G. referitoare la încălcarea dreptului lor la apărare, constatând că aceștia fuseseră asistați de un avocat în timpul anchetei. Instanța i-a condamnat pe T.T. și L.G. pentru trafic de droguri.

**21.** La 18 noiembrie 2004, Curtea de Apel București a casat această hotărâre și l-a condamnat pe reclamant pentru trafic de droguri; decizia respectivă a fost casată la data de 31 mai 2005 de către Înalta Curte de Casație și Justiție (denumită anterior Curtea Supremă de Justiție) cu motivarea că avocatul apărării nu s-a prezentat la susținerea apelului. Dosarul cauzei a fost retrimis la curtea de apel pentru reexaminare.

**22.** Reclamantul a solicitat din nou examinarea de către un expert a casetei audio cu convorbirile telefonice pentru a confirma dacă este autentică și completă. În opinia sa, nu toate convorbirile relevante au fost prezentate în ședința publică, iar acest fapt a împiedicat instanța să-și formeze o imagine de ansamblu a evenimentelor din ziua respectivă și a permis ca discuția sa cu T.T. să fie scoasă din context. În acest sens, reclamantul a solicitat totodată parchetului să prezinte o copie a autorizațiilor privind interceptarea comunicărilor telefonice. În ultimul rând, reclamantul a solicitat audierea martorilor, inclusiv a lui D.C. și a informatorului, și a propus audierea acestuia din urmă în ședință secretă, conform dispozițiilor Legii nr. 143/2000 în cazul în care trebuie asigurată protecția acestuia.

**23.** Adresându-se instanței, avocatul apărării a subliniat că nu s-au găsit droguri la domiciliul reclamantului în timpul percheziției din 10 aprilie 2002. Acesta a mai afirmat că declarația scrisă inițial de către T.T. în prezența procurorului nu era semnată de avocat. De asemenea, a contestat declarațiile date de D.C. în prezența procurorului, susținând că martorul respectiv era un informator al poliției notoriu. În ultimul rând, a reiterat cererea pentru expertizarea casetelor.

**24.** Curtea de apel nu l-a ascultat pe reclamant în mod nemijlocit.

**25.** Prin decizia din 13 octombrie 2005, curtea de apel a casat sentința tribunalului și l-a condamnat pe reclamant la 10 ani de închisoare pentru trafic de droguri. Instanța a luat în considerare declarația scrisă de T.T. și înregistrarea convorbirii telefonice dintre reclamant și T.T. și a considerat că declarațiile reclamantului făcute în timpul anchetei și în fața instanței nu se coroborează cu probele aflate la dosar, ceea ce dovedea comportamentul lipsit de onestitate al reclamantului.

**26.** Reclamantul a declarat recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție. A susținut că, în cauză, curtea de apel a aplicat legea în mod eronat și că decizia instanței de grad inferior prezenta erori de fapt fundamentale. De asemenea, a contestat modul în care curtea de apel a examinat declarația scrisă de T.T. și casetele audio. Reclamantul a susținut că, prin prezentarea parțială a transcrierilor convorbirilor, procurorul a scos discuțiile respective din contextul lor și a lăsat loc de ambiguitate, pe care instanța a interpretat-o în mod eronat în defavoarea sa. Acesta s-a plâns din nou că procurorul a refuzat să autorizeze verificarea înregistrărilor de către un expert. A susținut că instanța a ignorat probele prezentate în ședință, bazându-și decizia exclusiv pe probele instrumentate de procuror, fără să examineze numeroasele probe în favoarea sa. Reclamantul a contestat validitatea concluziei la care a ajuns curtea de apel, aceea că ar fi fost lipsit de onestitate.

**27.** Primul termen în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a desfășurat la 3 februarie 2006. Reclamantul nu a fost prezent, dar a fost reprezentat de avocatul său, care a prezentat argumentele apărării.

**28.** Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat în aceeași zi, respingând recursul ca nefondat. Instanța a reexaminat dosarul și, în baza proceselor-verbale întocmite de investigatorii sub acoperire, declarațiile inițiale ale lui T.T. date poliției și transcrierile convorbirilor în forma prezentată de procuror, a menținut condamnarea. Instanța a considerat că probele indicate de reclamant în apărarea sa nu erau credibile și că, în pofida schimbării de poziție a lui T.T., nu exista niciun motiv pentru a invalida declarațiile anterioare ale acestuia.

## II. Dreptul intern relevant

29. Dispozițiile relevante din Codul de procedură penală și din Legea nr. 143/2000 sunt prezentate în cauzele *Constantinescu împotriva României* (nr. 28871/95, pct. 37, CEDO 2000-VIII) și *Constantin și Stoian împotriva României* (nr. 23782/06 și 46629/06, pct. 33-34, 29 septembrie 2009).

30. Art. 86<sup>1</sup> alin. (7) și art. 86<sup>2</sup> C. proc. pen., astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 281/2003 intrată în vigoare la 1 ianuarie 2004, prevăd că pot fi audiați ca martori cărora li s-a atribuit o altă identitate și investigatorii sub acoperire și că, dacă există mijloace tehnice corespunzătoare, aceștia pot fi ascultați prin intermediul unei rețele de televiziune cu imaginea și vocea distorsionate, astfel încât să nu poată fi recunoscuți.

31. Legislația în vigoare la vremea respectivă cu privire la interceptarea telefoanelor și modificările aduse prin legea intrată în vigoare la 1 ianuarie 2004 sunt prezentate în cauza *Dumitru Popescu împotriva României* (nr. 2) (nr. 71525/01, pct. 39-46, 26 aprilie 2007).

### ÎN DREPT

#### I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție

32. Reclamantul s-a plâns de caracterul inechitabil al procesului penal împotriva sa. Acesta a invocat art. 6 § 1 din Convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

##### A. Cu privire la admisibilitate

33. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. De asemenea, Curtea constată că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie să fie declarat admisibil.

##### B. Cu privire la fond

###### 1. Argumentele părților

34. Reclamantul a afirmat că atât curtea de apel, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție l-au condamnat fără să procedeze la ascultarea nemijlocită a sa ori a martorilor și fără să examineze argumentele pe care acesta le-a prezentat. A reiterat că procurorul a omis să prezinte în ședință toate transcrierile convorbirilor înregistrate, ascunzând astfel faptul că poliția îl îndemnase pe inculpat să vândă droguri. Mai mult, instanțele nu au fost în măsură să obțină expertizarea casetelor respective deoarece procurorul nu a permis acest lucru.

35. De asemenea, instanțele nu au asigurat o procedură contradictorie, nepermițându-i să adreseze întrebări investigatorilor sub acoperire și informatorului. Acesta a declarat că, deși fuseseră obținute ilegal, declarațiile inițiale ale lui T.T. și convorbirile interceptate au avut un rol decisiv în condamnarea sa.

36. Guvernul a argumentat că poliția nu a organizat nicio înscenare în cazul reclamantului. Mai mult, deși acesta a negat orice implicare în traficul de droguri, probele aflate la dosar coroborau verdictul de vinovăție. Guvernul a afirmat că proba cea mai incriminatoare o constituiau declarațiile făcute de T.T. și martorul D.C. și că, prin urmare, investigatorul sub acoperire și informatorul nu ar fi putut schimba rezultatul.

## 2. Motivarea Curții

### a) Principii generale

37. Curtea reamintește că, atunci când o instanță de recurs trebuie să analizeze o cauză în fapt și în drept, precum și să evalueze în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, respectiva instanță nu poate, din motive ce țin de echitatea procesului, să soluționeze corespunzător chestiunile respective fără o evaluare directă a probelor prezentate personal de către un inculpat care susține că nu a comis fapta pretinsă a fi infracțiune (a se vedea, printre multe alte hotărâri, *Ekbatani împotriva Suediei*, 26 mai 1988, pct. 32, seria A nr. 134; *Constantinescu*, citată anterior, pct. 55; *Sándor Lajos Kiss împotriva Ungariei*, nr. 26958/05, pct. 22, 29 septembrie 2009; *Sinichkin împotriva Rusiei*, nr. 20508/03, pct. 32, 8 aprilie 2010; *Lacadena Calero împotriva Spaniei*, nr. 23002/07, pct. 36 și 38, 22 noiembrie 2011; *Hanu împotriva României*, nr. 10890/04, pct. 32, 4 iunie 2013). În plus, Curtea consideră că, pentru a se pronunța asupra temeiniciei acuzațiilor în materie penală, ascultarea nemijlocită a inculpatului ar trebui să fie totuși regula generală. Orice derogare de la acest principiu ar trebui să fie cu titlu de excepție și supusă unei interpretări restrictive (a se vedea, în special, *Popa și Tănăsescu împotriva României*, nr. 19946/04, pct. 46, 10 aprilie 2012).

38. De asemenea, deși este sarcina instanței naționale să hotărască cu privire la necesitatea ascultării martorilor, în anumite circumstanțe, încălcarea art. 6 poate fi determinată de refuzul de a asculta martorii [a se vedea *Brualla Gómez de la Torre împotriva Spaniei*, 19 decembrie 1997, pct. 31, *Culegere de hotărâri și decizii 1997–VIII* și, *mutatis mutandis*, *Destrethem împotriva Franței*, nr. 56651/00, pct. 41, 18 mai 2004; *García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999–I; *Igual Coll împotriva Spaniei*, nr. 37496/04, pct. 36, 10 martie 2009; *Lacadena Calero împotriva Spaniei*, nr. 23002/07, pct. 47, 22 noiembrie 2011]. Un aspect fundamental al dreptului la un proces echitabil constă în faptul că urmărirea penală, inclusiv elementele urmăririi care au legătură cu procedura, trebuie să fie în contradictoriu și trebuie să existe o egalitate a armelor între acuzare și apărare [a se vedea *Fitt împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 29777/96, pct. 44, CEDO 2000–II]. Înainte de a pronunța un verdict de condamnare, toate probele împotriva acestuia trebuie prezentate, în mod obișnuit, în ședință publică, în prezența acestuia, în scopul dezbaterii contradictorii. Există excepții de la acest principiu, dar acestea nu trebuie să încalce dreptul la apărare, de regulă, acest drept impune ca inculpatului să i se acorde o ocazie adecvată și corespunzătoare de a contesta și interoga un martor al acuzării, fie atunci când acesta face declarații, fie într-o etapă ulterioară a procesului [a se vedea *Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 26766/05 și 22228/06, pct. 118, CEDO 2011].

39. Cu toate acestea, pot exista interese concurente, precum securitatea națională sau nevoia de a proteja martorii care riscă represalii sau de a nu divulga metodele poliției de anchetare a unei infracțiuni, care trebuie puse în balanță cu drepturile inculpatului (a se vedea, de exemplu, *Doorson împotriva Țărilor de Jos*, 26 martie 1996, pct. 70, *Culegere 1996-II*; *Fitt*, citată anterior, pct. 46).

40. Pentru a avea garanția că inculpatul beneficiază de un proces echitabil, orice dificultăți cauzate apărării prin limitarea drepturilor acesteia trebuie să fie suficient compensată de procedura urmată de autoritățile judiciare (*Fitt*, citată anterior, pct. 46; *Niculescu împotriva României*, nr. 25333/03, pct. 115).

### b) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

41. Curtea reține că reclamantul a fost achitat de tribunal pe motiv că probele împotriva acestuia nu erau concludente (*supra*, pct. 19). Cu toate acestea, în baza aceluiași probe aflate la dosar, reclamantul a fost apoi condamnat de curtea de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție (*supra*, pct. 25 și 28). Nici curtea de apel, nici Înalta Curte de Casație și Justiție nu au procedat la ascultarea nemijlocită a reclamantului sau a martorilor.

42. Se impune examinarea rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție și a naturii problemelor pe care trebuia să le soluționeze (*Popa și Tănăsescu*, citată anterior, pct. 47; *Hanu împotriva României*, nr. 10890/04, pct. 34, 4 iunie 2013).



43. În cauzele *Popa și Tănăsescu* (citată anterior, pct. 47) și *Găitănanu împotriva României* (nr. 26082/05, pct. 30, 26 iunie 2012), Curtea a avut posibilitatea să examineze întinderea competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de recurs, atunci când examinează un recurs precum cel din prezenta cauză, respectiv după ce prima cale de atac a fost soluționată deja de o instanță de grad inferior. Curtea a constatat că procesele de la Înalta Curte de Casație și Justiție au fost complet guvernate de aceleași norme ca în cazul unui proces pe fond, instanța având de examinat atât faptele cauzei, cât și problemele de drept. Înalta Curte de Casație și Justiție putea decide fie să mențină achitarea reclamantului, fie să îl condamne după o evaluare atentă a chestiunii vinovăției sau nevinovăției lui. În cazul în care necesitatea unor audieri nemijlocite ar fi determinată de circumstanțele cauzei, Înalta Curte de Casație și Justiție ar putea retrimiti cauza la o instanță de grad inferior, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare la acea dată (*supra*, pct. 29).

44. În prezenta cauză, reclamantul a prezentat ca motive de recurs erorile fundamentale asupra faptelor survenite în hotărârile instanțelor de grad inferior (*supra*, pct. 26). Înalta Curte de Casație și Justiție a examinat recursul în acest cadru legal. Instanța trebuia să decidă ce importanță acordă declarațiilor inițiale ale lui T.T. și schimbării ulterioare a poziției acestuia, precum și celorlalte probe contestate de reclamant. Astfel, instanța trebuia să facă o evaluare completă a vinovăției sau nevinovăției reclamantului în raport cu învinuirile aduse acestuia din moment ce aceleași probe au condus atât la achitarea, cât și la condamnarea acestuia (*supra*, pct. 19 și 25). Mai mult, atât curtea de apel, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție au făcut o evaluare privind caracterul prezumtiv lipsit de onestitate al reclamantului în timpul procesului. Deși reclamantul a contestat modul în care curtea de apel a apreciat caracterul său prezumtiv lipsit de onestitate, acest capăt de cerere nu a fost soluționat de Înalta Curte de Casație și Justiție (*supra*, pct. 26).

45. Problemele ridicate pot fi considerate, în mod justificat, ca prezentând o oarecare complexitate și nu puteau fi evaluate corespunzător fără ascultarea nemijlocită, de către instanță, a reclamantului și a martorilor (*Lacadena*, citată anterior, pct. 47).

46. De asemenea, pentru a-l condamna pe reclamant, curtea de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție s-au bazat pe declarația inițială a lui T.T. și pe transcrierile convorbirilor. Reclamantul a contestat însă în mod repetat legalitatea înscrisurilor respective.

47. Legalitatea declarației inițiale a lui T.T. a fost măcar verificată și confirmată de tribunal (*supra*, pct. 19), însă instanțele nu au examinat legalitatea transcrierilor. Curtea reține că, deși relevanța și importanța acelei probe nu a fost contestată în timpul procesului, instanțele nu au putut obține o expertiză asupra conținutului ei deoarece procurorul a refuzat să permită experților desemnați de instanță să examineze materialul respectiv (*supra*, pct. 17). De asemenea, nu s-a dat curs cererilor reclamantului ca procurorul să prezinte o copie a autorizației de interceptare și ca toate transcrierile să fie puse la dispoziție, deși reclamantul a prezentat argumente privind relevanța lor pentru apărare (*supra*, pct. 22 și 28).

48. Deși nu are sarcina de a evalua relevanța acestei probe, Curtea reține că instanțele interne nu i-au permis reclamantului să folosească garanțiile procedurale prevăzute de lege pentru a contesta autenticitatea și acuratețea transcrierilor (*supra*, pct. 31).

49. În ultimul rând, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a bazat pe procesele-verbale întocmite de investigatorii sub acoperire (*supra*, pct. 28). Reclamantul a contestat folosirea acestor procese-verbale în toate gradele de jurisdicție și a cerut audierea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorului acestora (*supra*, pct. 18, 26 și 28). Autoritățile interne nu au prezentat motive întemeiate pentru neascultarea acestor martori (*supra*, pct. 18; *Al-Khawaja și Tahery*, citată anterior, pct. 119). Condamnarea reclamantului s-a bazat în mare măsură, dacă nu chiar în cea mai mare măsură, pe declarațiile date de martori în faza de urmărire penală. Cu toate acestea, apărării nu i s-a acordat niciodată posibilitatea de a le adresa întrebări, nici măcar într-o ședință secretă în care li s-ar fi putut garanta confidențialitatea, posibilitate care era prevăzută de legea internă (*supra*, pct. 30).

Aceeași concluzie este valabilă în ceea ce privește omisiunea instanței interne de a proceda la ascultarea nemijlocită a martorului D.C., presupus informator al poliției, a cărui declarație dată în prezența procurorului constituia, în opinia Guvernului, unul dintre cele mai incriminatoare înscrisuri în privința reclamantului (*supra*, pct. 23 și 36).

50. Considerentele de mai sus îi sunt suficiente Curții pentru a concluziona că, prin condamnarea reclamantului în lipsa ascultării nemijlocite a acestuia sau a martorilor și în lipsa unei examinări corespunzătoare a cererilor acestuia pentru expertizarea înregistrărilor convorbirilor telefonice și pentru audierea corespunzătoare a investigatorilor sub acoperire și a colaboratorului, autoritățile interne nu au oferit practic garanțiile corespunzătoare pentru a contrabalansa problemele cauzate apărării prin limitarea drepturilor acesteia.

Procesul îndreptat împotriva reclamantului nu a fost echitabil și, în consecință, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

## II. Cu privire la celelalte preținse încălcări ale Convenției

51. În ultimul rând, reclamantul s-a plâns, în temeiul art. 6 § 1 și § 2 din Convenție, că durata procesului împotriva sa a fost prea mare și că procurorul nu a respectat prezumția de nevinovăție în privința sa atunci când a dat declarații presei, lăsând impresia că reclamantul era traficant de droguri.

52. Totuși, în lumina tuturor elementelor de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele invocate, Curtea constată că acestea nu indică nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților prevăzute în Convenție sau în protocoalele la aceasta.

Rezultă că aceste capete de cerere sunt în mod vădit nefondate și trebuie respinse în conformitate cu art. 35 § 3 lit. a) și art. 35 § 4 din Convenție.

## III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

53. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

### A. Prejudiciu

54. Reclamanta a cerut redeschiderea procesului penal și a solicitat 100 000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral.

55. Guvernul a declarat că pretenția este excesivă.

56. Curtea îi acordă reclamantului 3 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

57. De asemenea, Curtea reamintește că atunci când o persoană, precum în cazul de față, a fost condamnată în cadrul unei proceduri interne care nu a respectat cerințele unui proces echitabil, un nou proces sau redeschiderea procedurii interne la cererea persoanei interesate reprezintă o metodă corespunzătoare de reparație a încălcării constatate. În această privință, Curtea reține că art. 408<sup>1</sup> C. proc. pen. prevede posibilitatea de revizuire a hotărârii pronunțate în cadrul unui proces intern în cauzele în care Curtea a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale unui reclamant (*Hanu*, citată anterior, pct. 50).

### B. Cheltuieli de judecată

58. Reclamantul a solicitat totodată 6 379,52 EUR pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața instanțelor naționale și a Curții. Acesta a trimis facturi aferente sumei solicitate.

59. Guvernul a contestat suma solicitată și relevanța unora dintre facturile atribuite procedurii din prezenta cauză.

60. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În prezenta cauză, ținând seama de documentele de care dispune și de criteriile menționate

anterior, Curtea consideră că este rezonabil să acorde reclamantului întreaga sumă solicitată, și anume 6 379,52 EUR, pentru toate cheltuielile.

### C. Dobânzi moratorii

**61.** Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,  
în unanimitate,  
CURTEA:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe dreptul la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 § 1 din Convenție, și inadmisibilă în ceea ce privește celelalte capete de cerere;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
3. hotărăște:
  - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
    - i) 3 000 EUR (trei mii de euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
    - ii) 6 379,52 EUR (șase mii trei sute șaptezeci și nouă de euro și cincizeci și doi de eurocenți), plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamant cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;
  - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 25 februarie 2014, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulament.

PREȘEDINTE,  
**JOSEP CASADEVALL**

Grefier,  
**Santiago Quesada**

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și art. 74 § 2 din Regulamentul Curții, se anexează la prezenta hotărâre opinia separată a doamnei judecătoare Motoc.

J.C.M.  
S.Q.



## OPINIA CONCORDANTĂ A DOAMNEI JUDECĂTOR MOTOC

Consider că erau suficienți câțiva factori pentru a constata încălcarea art. 6 § 1 din Convenție: faptul că inculpatul a fost condamnat în lipsa unei evaluări nemijlocite de către instanța de apel a declarației date de inculpat personal; refuzul instanței de a asculta martorii; lipsa dezbaterii contradictorii (*Popa și Tănăsescu împotriva României*, nr. 19946/04; *Găitănarul împotriva României*, nr. 26082/05).

Prin urmare, Curtea nu era obligată să examineze aspectul legat de operațiunea desfășurată de investigatorii sub acoperire sau expertizarea înregistrării telefonice. De asemenea, curtea de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție au considerat că declarațiile cele mai incriminatoare nu proveneau de la investigatorii sub acoperire sau informator, ci de la cei doi martori. Așa cum a reținut Curtea în diverse cauze (a se vedea, de exemplu, *Doorson împotriva Țărilor de Jos*, 26 martie 1996, *Culegere de hotărâri și decizii 1996-II*), există și unele interese concurente – precum securitatea națională sau nevoia de a nu divulga metodele secrete de anchetare folosite de poliție – care trebuie puse în balanță cu drepturile inculpatului.

În măsura în care Curtea avea la dispoziție elemente suficiente pentru a constata încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, argumentele motivate de securitatea națională erau nu doar inutile, ci și insuficient demonstrate și insuficient puse în balanță cu drepturile inculpatului. În cazul în care Curtea chiar dorea să ia în considerare această balanță foarte delicată, lucru care – repet – nu era necesar având în vedere argumentele juridice solide pentru constatarea încălcării art. 6 § 1, atunci Curtea ar fi trebuit să facă o analiză mai detaliată și atentă a balanței respective.

WWW.JURKO.RO